อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ฉบับที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางการออกคำสั่งในกรณีเด็กฟ้องหรือร้องขอให้บิดารับรองบุตร เมื่อพ้น ๑ ปี นับแต่บรรลุนิติภาวะ

เรียน ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

ด้วยมีท่านผู้พิพากษาหารือว่า ควรดำเนินการในกรณีบุตรฟ้องขอให้บิดารับรองบุตร หลังจากบุตรบรรลุนิติภาวะแล้วเกิน ๑ ปี อย่างไร เนื่องจากบางท่านยกคำร้องว่าไม่มีอำนาจฟ้อง หรือร้องขอ บางท่านไต่สวนพยานหลักฐานและมีคำสั่งว่าเป็นบุตรตามขอในปัญหานี้ มีปัญหาว่า ที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๖ วรรค ๓ บัญญัตินั้นเป็นกำหนดเวลาฟ้องคดี ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจฟ้องที่ศาลยกขึ้นได้เอง หรือเป็นอายุความที่ต้องมีคู่ความยกขึ้นต่อสู้จึงเป็น ประเด็นในคดี

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยตลอดมาว่าเป็นอายุความ หากไม่มีคู่ความฝ่ายตรงข้ามศาล ไม่อาจยกฟ้องด้วยเหตุดังกล่าวได้ ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๖๒/๒๕๒๓ หากมีคู่ความยกอายุความขึ้นต่อสู้ ศาลต้องยกฟ้องเพราะคดีขาดอายุความ ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๘๖/๒๕๔๘ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๙๕๗๔/๒๕๕๑

อนึ่ง สำหรับคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐๖๙/๒๕๕๙ ที่ศาลฎีกายกปัญหาเรื่องอำนาจ ฟ้องมายกฟ้องของทายาทผู้ตายว่าไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เป็นกรณีที่ทายาทอื่นของผู้ตายฟ้องคดี ไม่รับเด็กเป็นบุตร (ผู้ตายซึ่งเป็นบิดาไม่ได้เป็นผู้ฟ้อง) ซึ่งเมื่อศาลพิจารณาแล้วทายาทของผู้ตาย ไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจากผู้ตายไม่ได้ใช้สิทธิฟ้องปฏิเสธบุตรภายในเวลา ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๕๔๒ วรรค ๑ ก่อนตาย มีผลทำให้ทายาทไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๕๔๔ (๑) จึงเป็นข้อกฎหมาย ที่ไม่น่าจะนำมาเทียบเคียงกับกรณีนี้ได้

จึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางว่า ในคดีที่บุตรฟ้องขอให้บิดารับรองบุตร แม้จะอายุ เกิน ๑ ปีนับแต่บรรลุนิติภาวะ หากไม่มีผู้คัดค้านหรือคู่ความยกเรื่องดังกล่าวขึ้นต่อสู้ ก็ไม่พึงยกฟ้อง หรือยกคำร้องขอ ให้ศาลดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานและมีคำสั่งตามรูปคดีต่อไป

OTTO ISSTERNO

(นางอโนชา ชีวิตโสภณ)
ผู้พิพากษาศาลฎีกา ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่ง
อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
๔ ธันวาคม ๒๕๖๓